

Vrienden van het **AIRBORNE** MUSEUM

Museum klaar voor officiële opening

Op 28 augustus jl. heeft het Airborne museum zijn deuren voor het publiek geopend. De officiële opening vindt plaats op 20 september. In augustus is er nog keihard gewerkt om alles op tijd klaar te krijgen. Door de bouwers, de inrichters en de technici werd zelfs regelmatig in het weekend doorgewerkt. Zo moest de 'Airborne Experience' in de ondergrondse uitbreiding worden voorzien van zeer geavanceerde electronica, die de licht- en de geluidseffecten moet aansturen. Daarnaast moest de laatste hand worden gelegd aan de 'levensechte' gebouwen en straten. Uit de objecten, die in het oude museum waren tentoongesteld, is een selectie gemaakt en die voorwerpen zijn nu opgesteld in de nieuwe expositie. Ook de winkel is geheel vernieuwd en die staat nu in het glazen ontvangstgebouw, waarin zich ook de trappen en de lift bevinden. Alle houten noodkantoren, die tijdens de verbouwing naast Huize Hartenstein stonden, zijn weggehaald en de omgeving van het museum is opnieuw ingericht. In het volgende nummer van de Nieuwsbrief zullen

wij verslag doen van de officiële opening en van de eerste indrukken van het nieuwe museum.

Themamiddag over de gewonde en gesneuvelde Duitse militairen van de Slag om Arnhem

Op 21 november a.s. is er weer een themamiddag van de VVAM. Deze keer zal Hans Timmerman, specialist van de Gelderland Bibliotheek in Arnhem, een lezing geven met als onderwerp 'De gewonde en gesneuvelde Duitse militairen van de Slag om Arnhem'. Hij zal daarbij o.a. ingaan op de organisatie die nodig was om de gewonden te verzorgen, welke militaire verbandposten en ziekenhuizen er ter beschikking stonden of ad-hoc werden opgericht, waar de Duitse gesneuvelden in eerste instantie werden begraven en wat er met deze gesneuvelden na de oorlog is gebeurd. Daarnaast zal hij enkele voorbeelden geven van wat er met individuele Duitse militairen is gebeurd. De lezing wordt gegeven in de Concertzaal in Oosterbeek en begint om 14.00 uur. De zaal is open om 13.30 uur.

Opslagruimte gezocht

Helaas is er in het nieuwe museum geen ruimte meer beschikbaar voor de opslag van de papieren en de boeken van de Vereniging Vrienden Airborne Museum. Wij zijn nu op korte termijn op zoek naar een nieuwe opslagruimte. Het gaat hierbij niet om iets omvangrijks, maar de kleine ruimte moet wel droog zijn en bij voorkeur zijn gesitueerd in of vlakbij Oosterbeek. Denkt u dat u ons kunt helpen, neemt u dan contact op met onze secretarissen, Ivar Goedings (goedings@vlgadvocaten.nl). Bij voorbaat dank voor uw hulp!

Voor de 'Airborne Experience, September 1944' is een deel van een Horsa glider nagebouwd. De foto toont het moment dat de cockpit bij het Airborne Museum wordt afgeleverd.

'Airborne Flash'

Om onze leden sneller van informatie te kunnen voorzien, zullen wij vanaf september ook gebruik gaan maken van e-mail om u op de hoogte houden van bepaalde actuele nieuwsfeiten. Wanneer er nieuws is, dat niet kan wachten op het verschijnen van de volgende (papier) Nieuwsbrief, dan sturen wij de leden, die hun e-mail adres aan ons hebben opgegeven, een 'Airborne Flash'. Deze 'digitale nieuwsflits' zal worden verzorgd door ons bestuurslid Vincent Luyten.

Ministry

De Ministry is deze keer van de hand van Jan Loos. Jan was in september 1944 veertien jaar en woonde op de De La Rey weg 7 in Oosterbeek. Zijn verhaal heeft hij vorig jaar op papier gezet op verzoek van de afdeling Educatie van het Airbornemuseum. Voor die afdeling doet Jan regelmatig vrijwilligerswerk, waarbij hij op scholen over zijn oorlogservaringen verteld.

Nieuws van Niall

Graag wil ik de leden uit het Verenigd Koninkrijk, die naar Nederland reisden om deel te nemen aan het speciale 'UK weekend', bedanken voor hun steun, vragen, commentaren en vriendschap gedurende die dagen. Hoewel het aantal deelnemers door wat 'last minute' afzeggingen iets kleiner was dan vorig jaar, kunnen we toch spreken van een geslaagd weekend. Doordat het programma wat minder vol was dan de vorige keer, konden we op iedere locatie meer tijd besteden.

Het enige minpunt waren de regenbuien op zaterdag en zondagmiddag, maar gelukkig droogden wij snel weer op! Wij bedanken onze Nederlandse vrienden, die zoveel doen om het weekend te organiseren, en in het bijzonder onze chauffeurs en alle gast sprekers, Gerard Gijsbertsen, Peter Gijbels, Dick Schluter, Paul Hendriks, Martin Peters, John Howes and Geert Jonker, die het bezoek extra interessant maakten.

Bij het begin van het weekend voor leden uit het Verenigd Koninkrijk, op vrijdagavond 26 juni, overhandigt Mr. Ian Walker (links) de baret en een onderscheidingsteken van zijn oom, L/Cpl Lambie, aan Ben Kolster, voorzitter van de VVAM. L/Cpl Lambie diende in september 1944 bij 7KOSB. Deze persoonlijke bezittingen zijn inmiddels overgedragen aan het Airborne Museum.

Uit commentaren die ik later ontving, bleek o.a. dat alle mensen, die voor het eerst mee waren, zich zeer hadden vermaakt. Zij hebben allen al geboekt voor 2011! Aan het programma voor dat 'UK weekend 2011' wordt nu al gewerkt. Twintig mensen hebben zich al opgegeven. Mocht u geïnteresseerd zijn, neemt u dan vooral contact met mij op.

Een andere zaak is de ontwikkeling van de Engelse sectie van de website van de Vereniging Vrienden. Om deze te bekijken moet u eerst gaan naar www.airbornemuseum.org. Klik dan op 'Vrienden'. Dat brengt u op de VVAM website. Klik vervolgens op de afbeelding van de Britse vlag, de Union Jack, en u ziet de Engelse sectie. Daarop vindt u o.a. een uitgebreid verslag met foto's van het 'UK Weekend'. De website is nog steeds in opbouw en zal in de toekomstige tijd verder worden uitgebreid. Wanneer u iets hebt dat u graag op de website zou willen plaatsen, laat het mij dan weten. (Niall Cherry)

Battlefield tour west-perimeter op 4 juli 2009

Op zaterdag 4 juli heeft de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum weer een battlefield tour gehouden, dit keer langs de westzijde van de perimeter. Deze kant van Oosterbeek werd tijdens de Slag om Arnhem voornamelijk verdedigd door het 1e bataljon The Border Regiment en verder deels door de 21e Independent Parachute Company, door glider piloten en door eenheden van de Royal Engineers.

Het ochtenddeel van de tour werd per bus gedaan, waarbij we eerst het landingsterrein bij Reijerskamp bezochten, waar een uitgebreide uitleg gegeven werd. Vervolgens werd een bezoek gebracht aan de camping Lindenhof in Wolfheze, waar ons lid Paul Hendriks een groot deel van zijn indrukwekkende collectie zweefvliegtuigonderdelen ten toon stelt. Met een bezoek aan de ruïne van de steenfabriek bij Renkum, waar de B compagnie in het begin van de strijd de weg Wageningen-Oosterbeek beveiligde, werd het ochtendprogramma afgerond.

Na een voortreffelijke lunch bij restaurant Schoonoord volgde een wandelexcursie met gidsen. Peter Gijbels leidde de deelnemers rond op het landgoed Ommershof. Met behulp van de uitstekende kaarten in de tourgids, aangevuld met zeer informatieve verhalen van Peter, kon men zich een goed beeld vormen van de gevechten in de noord-west hoek van de perimeter.

Via de Sonnenberg en de Koude Herberg, waar ook gidsen uitleg gaven, kwamen we bij de Border posities langs de Van Lennepweg, om vervolgens via de stellingen van Border aan de Van Borsselenweg bij de Veerweg aan de Rijn te belanden. Hier werd de strijd om de Westerbouwing belicht. Langs het Kerkpad, de Kneppelhoutweg en de Oorsprong kwam men uiteindelijk om vijf uur weer bij Schoonoord uit.

Hoewel een deel van deze excursie langs bekende punten leidde, bleek dat met de uitleg van kenners van dit gebied er nog veel te zien is en dat er veel meer gebeurd blijkt te zijn dan de meeste deelnemers vermoedden.

Aan deze battlefield tour namen zes gidsen van de Vereniging deel. Er waren 53 deelnemers, waarvan het merendeel leden van de Vereniging waren. Het was weer een unieke gelegenheid om in het veld te zien, wat thuis gelezen is. Een, ook in Nederland, steeds groeiende markt voor slagveldtoerisme laat zien dat er in navolging van Groot Brittannië behoefte is aan deze vorm van historisch beleven. Men moet dan wel kunnen rekenen op de aanwezigheid van deskundige gidsen. Onder andere de internationale 'Guild of Battlefield Guides' geeft deze garantie.

De volgende excursie van de Vereniging is op zaterdag 12 september. Dit is een inleiding tot de 65e herdenking, waarbij ook een uitgebreid bezoek gebracht zal worden aan het heropende Airborne Museum.

Zie ook www.airbornemuseum.com, deel 'Vrienden'.

Zoeken naar veldgraf leidt niet tot resultaat

Op 6 juli jl. heeft de Bergings- en Identificatie Dienst (BID) onderzoek gedaan naar de mogelijke locatie van een veldgraf in Oosterbeek. Aanleiding hiervoor was een serieuze melding, die bij de gemeente Renkum was binnengekomen, dat er waarschijnlijk twee gesneuvelde militairen begraven lagen in een veldgraf langs de Pietersbergseweg, vlakbij de hoek met de Van Oudenallenweg. De gemeente waarschuwde de BID, die op de betreffende locatie een gebied van drie bij zeven meter afgroef, tot een diepte van ongeveer anderhalve meter. In de loop van de ochtend werd duidelijk dat er geen veldgraven aanwezig waren en Geert Jonker, hoofd van de BID, gaf aan dat er ook geen aanwijzingen gevonden waren, dat er in het verleden stoffelijke resten hadden gelegen.

Toch is het volgens burgemeester Gebben van de gemeente Renkum goed dat er serieus met een dergelijke melding wordt omgegaan, omdat de gemeente er belang aan hecht om slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog een waardige rustplaats te geven.

'Airborne Feelings Ede'

Tijdens de herdenkingsweek is er een programma onder de naam 'Airborne Feelings'. Hiervoor heeft Ede, in samenwerking met Renkum een, veelal toeristisch, programma opgezet.

In Ede en omgeving is er op 17 september een uitgebreid programma, dat gedeeltelijk ook voor publiek toegankelijk is. Tijdens die dag is er de onthulling van twee monumenten. Eén in Ede ter herdenking van de slachtoffers van bombardementen op 17 september 1944 en één in Wolfheze, ter herinnering aan de luchtlandingen.

Verder worden er twee nieuwe films gepresenteerd over het verzet in Ede en over de Slag op de Ginkelse heide. In het Historisch Museum Ede is een expositie, getiteld 'Black Sunday'. Er komen die dag drie nieuwe boeken uit: 'Luchtslag Gelderse Vallei' van Everd van de Weerd, 'De geschiedenis van de Airbornelandingen op de Ginkelse heide na 1945' van Gerard Gijbsbertsen en een fotoboek over de herdenkingen op de Ginkelse heide van Gerjan Koster. Rond 13.00 uur is er een dropping van de re-enactmentgroep Pathfinders bij de camping Lindenhorst in Wolfheze. Daar zal de re-

FOTO: NIALL CHERRY

Tijdens de battlefieldtour gehouden voor leden uit het Verenigd Koninkrijk op zondag 28 juni geeft John Howes op de hoek van de Benedendorpsweg en de Acaciaaan in Oosterbeek uitleg over de lotgevallen van Sergeant John Baskeyfield VC.

enactmentgroep Airborne Wheels een noodhospitaal inrichten en is de expositie van zweefvliegtuigdelen van ons lid Paul Hendriks te bekijken.

's Avonds is vanaf 19.00 uur ieder uur de vertoning van de nieuwe films in het gebouw Calluna in het centrum van Ede. Daar zullen ook de nieuwe boeken verkrijgbaar zijn. Ze worden dan gesigneerd door de schrijvers.

Op vrijdagavond is er de bekende taptoe in Ede en op zaterdagmorgen is de dropping van parachutisten op de Ginkelse heide, waar dit jaar enkele honderden para's zullen springen.

In Oosterbeek is o.a. een etalagewedstrijd georganiseerd. Voor meer informatie: www.veluwevallei.nl of gwgijsbertsen@hetnet.nl. Ook zal er een speciale editie van 'Ede Stad' over Airborne Feelings uitkomen.

4e Conferentie 'Bridge to the Future'

Bij de 50ste Herdenking van de Slag om Arnhem heeft de Stichting Airborne Herdenkingen de 'Bridge too Far' omgedoopt tot 'Bridge to the Future'. Om hieraan gevolg te geven werd in 2001 de 'Stichting War Requiem-Bridge to the Future' opgericht. Het doel is ervaring en gedachtegoed van inmiddels 65 jaar herdenken om te zetten in een toekomstgerichte traditie van bezinning op leven in vrede en vrijheid. De Stichting doet dit door middel van kunstzinnige en culturele initiatieven.

De Conferentie Bridge to the Future heeft dit jaar als thema 'Einde aan Straffeloosheid'. Centraal staat de inleiding van de heer Song Sang-Hyun, president van het Internationaal Strafhof in Den Haag, dat gericht is op de vervolging van verdachten van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden. De conferentie wordt geopend door de Gelderse Commissaris van de Koningin Clemens Cornielje. Een van de voordrachten gaat over het werk in Bosnië met door de oorlog getraumatiseerde kinderen. De conferentie vindt plaats in de week van de Airborne Herdenkingen, op vrijdagmiddag 18 september in het Huis der Provincie te Arnhem.

De stichting heeft een nieuwe website ontwikkeld, die een compleet overzicht biedt van de activiteiten van de stichting in de afgelopen jaren en de initiatieven tijdens de komende 65e herdenking van de Slag om Arnhem en Operatie Market Garden. Op deze site www.bttf.nl vindt u meer informatie over de Conferentie en kunt u zich aanmelden. (Sophie Lambrechtsen-Ter Horst)

Vierde druk boekje Freedom Trail Arnhem

Onlangs verscheen de vierde, geheel herziene, druk van het Freedom Trail Arnhem-boekje, een handzaam werkje op prentbriefkaartformaat. Hierin staat een wandelroute centraal die langs een groot aantal markante locaties in de Gelderse hoofdstad voert die in de jaren 1940-1945 een belangrijke rol speelden. In de brochure wordt ingegaan op de achtergronden van alle genoemde plekken, waar in veel gevallen ook monumenten, gedenksteden en plaquettes zijn te zien. In de nieuwe editie zijn de complete Duitse en Engelse vertalingen opgenomen, en de uitgave is opnieuw rijk geïllustreerd met historisch en actueel beeldmateriaal.

Toegevoegd zijn gegevens over het 'Informatiecentrum Slag om Arnhem' en over de 'Liberation Route Nijmegen-Arnhem'.

De Freedom Trail wandelroute werd in het kader van de herdenking van 60 jaar vrijheid in mei 2005 in gebruik genomen. Locaties van de Slag om Arnhem (september 1944) worden aangedaan, en ook gebouwen die een rol speelden bij het verzet, de jodenvervolgving, de evacuatie van de Arnhemse inwoners, en de wederopbouw. De route is met rode trottoirtegels gemarkeerd. Bij elke in het boekje genoemde locatie ligt zo'n tegel met het Pegasus-symbool: een ruiter op een geveugeld paard. Dit is het herkenningsteken van o.a. de 1st British Airborne Division, die in september 1944 in het kader van Operation Market Garden een poging deed de Gelderse hoofdstad te bevrijden van de Duitse bezetter.

De tegels liggen op 35 plekken, op een route die loopt vanaf het station via de Utrechtseweg en Lombok naar de Koepelgevangenis, via Onderlangs en de Rijnkade naar de John Frostbrug, en vervolgens via locaties in het centrum terug naar het station. De Freedom Trail Arnhem-brochure is voor € 2,- verkrijgbaar bij het Gelders Archief (Markt 1, Arnhem), en bij VVV Arnhem, Stationsplein 13. De route begint nabij het VVV-kantoor, maar is zo ontworpen dat op iedere locatie kan worden gestart.

Uitgebreide historische gegevens en bijbehorende foto's vindt u in de digitale versie van de wandelroute: www.mijngelderland.nl

'Universal Carriers during the Battle of Arnhem'

Opnieuw heeft Philip Reinders een boekje uitgegeven, waarin resultaten van zijn archiefonderzoek voor een breder publiek toegankelijk worden gemaakt. Deze publicatie heeft als onderwerp de carriers die tijdens de Slag om Arnhem aan de verschillende parachutisten en airlanding bataljons waren toegevoegd. Dit waren er twee per bataljon, in totaal dus 18 stuks. Allereerst rekent Philip af met de naam 'Brenccarrier'. De 'Universal Carrier', zoals de officiële naam luidt, werd gebruikt voor verschillende doeleinden. Dit varieerde van drager voor de 3 inch mortier tot bevoorradingsvoertuig of trekker voor een anti-tankkanon. Zoveel mogelijk is geprobeerd de lotgevallen van iedere carrier tijdens de Slag om Arnhem te achterhalen. Voor de meeste carriers is dat gelukt, soms met behulp van dagboeken en veelal Duitse foto's. Het boekje over de 'Universal Carriers' is dan ook uitgevoerd met verschillende duidelijke foto's. Ook technische gegevens met tekeningen ontbreken niet. Hiermee is weer een klein stukje historie over de Slag om Arnhem vastgelegd. Jammer genoeg is niet bij alle foto's de bron of copyright houder vermeld. Gezien de enorme kennis, die veel leden van de Vereniging over specifieke deelonderwerpen van de Slag om Arnhem hebben, hopen we dat ook zij hun onderzoeksresultaten zullen publiceren, zodat wij in de toekomst nog veel van deze kleine, maar informatieve publicaties in de Nieuwsbrief kunnen bespreken. Dit boekje over de carriers is zeker de moeite waard om aan te schaffen en voor de prijs hoeft niemand het te laten. 'Universal Carriers during the Battle of Arnhem, 17-26 september' door Philip Reinders is een privé uitgave en is geschreven in het Engels. Het boekje telt 31 pagina's en is voorzien van 23 afbeeldingen. De prijs bedraagt € 9,-, inclusief verzendkosten in Nederland. Het is te bestellen bij P. Reijnders, Heemskerklaan 59, 6881 EM Velp, e-mail: reinders2@chello.nl. (Wybo Boersma)

Rectificatie

In de vorige Nieuwsbrief plaatsten wij een korte recensie over het door Philip Reinders geschreven boekje 'APTC at Arnhem'. In de recensie stond dat het boekje is geschreven in het Nederlands. Dit moet echter zijn: in de Engelse taal.

COLOFON

De Nieuwsbrief is een uitgave van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum Oosterbeek (Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek) en verschijnt vier keer per jaar. Het doel is bekendheid te geven aan het Airborne Museum, de Vereniging Vrienden en de geschiedenis van de Slag om Arnhem.

Telefoon museum: (026) 333 77 10

Redactie: drs. R.P.G.A. Voskuil, W. Boersma en J. Bal

Redactieadres: Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek, e-mail: vvam@airbornemuseum.org

Penningmeester/ledenadministratie: Frits Miedema, telefoon (026) 333 64 76, e-mail: fymiedema@planet.nl

Coördinatie verzending, archivering & distributie losse nummers: Chris van Roekel, Oosterbeek.

Vormgeving: Hildebrand DTP, Wageningen.

Druk: Drukkerij Verweij Wageningen B.V.